ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 8 Մէճ.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 4 Մէճ.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 60 փրփ.
Յայտարարութեան տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ, աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գացած լրագրաց ճամբու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի, Կ. Պոլիս, Չինիլի խան, Մասիսի գրասենեակը։
Ճամբու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 2 ՄԱՅԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պայոն 11 մայիս.

Քարլոսեանք Կուիբուզքոայի գաւառին մէջ Էպրէի գծին կ'սպառնան և Սան Սէպաստիէն քաղաքը կը պաշարեն։

Փարիզ 11 մայիս.

Կը հաւաստեն թէ Սատըք փաշային Լոնտրա երթալուն նպատակին՝ ազգային Պանքա մը հաստատելու խորհրդին վրայ անգղիացի սեղանաւորաց հաւանութիւնն առնել է։

Փարիզ 12 մայիս.

Կը հաւաստեն թէ օրինաւորականք եօթնամեայ իշխանութեան նպաստաւոր եղող ամեն միջոցները պիտի մերժեն։ Ջերմ վիճաբանութիւններ եղան Ազգային ժողովոյ նրբանցքներուն մէջ։ Պ. Թիէր առաջին նստին ներկայ չէր։

Մատրիտ 12 մայիս.

Քարլոսեանք նորէն կը յառաջադիմեն Պիլպաօի ճանբուն վրայ։

Աթէնք 12 մայիս.

Պ. Նրիվաս զինուորական գործոց նախարար անուանեցաւ փոխանակ Պ. Թըրինիքէթասի, որ ծովային գործոց նախարար անուանեցաւ։

Լոնտրա 12 մայիս.

Օսմ. Քոնս.		46 1/16
Փոխ	1865	67
»	1869	55 3/8
»	1871	63 3/4
»	1872	80 3/4
Անգղ. Քոնս.		93 3/16

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Իճրա ճէմիէթիլի նախագահ Զիա պէյ՝ Պետական խորհրդոյ անդամ անուանեցաւ։

Արքունի բժշկական դպրոցին դասատու Ֆայիգ պէյ (Տէլլա—Սուտա)՝ Տարի Շուրայի ողջապահական մասին անդամ անուանեցաւ Լիվայի աստիճանաւ։

———

Սերվիոյ Միլան իշխանն երկուշաբթի օրը մայրաքաղաքիս շուկան պըտըտեցաւ և քանի մը բան գնեց։

Իրիկունը ճաշի հրաւիրեց վսեմ. Աբրահամ պէյը, և գիշերուան առջի մասն անոր հետ անցուց։

Երէկ Սէրվիացւոց վարժարանին այցելութեան գնաց 'ի Բէրա։

———

Բարձր. Քեամիլ փաշան այս անգամ Եգիպտոսէն վերադարձին բազմաթիւ հազուագիւտ կենդանիներ և թանկագին հնութիւններ ընծայ բերաւ վեհ. Սուլթանին, և Ն. Կ. վեհափառութեան գոհութեանն արժանացաւ։

———

Բ. Դուռը շրջաբերականաւ մը ծանոյց օտար տէրութեանց դեսպաններուն թէ ինքնիրենին օտար տէրութեանց հպատակ կոչող անձինք՝ մինչև որ հաստատուն ապացոյցներով չհաստատեն՝ Օսմանեան հպատակ պիտի ճանչուին։

———

Փոքր Ասիոյ սովատանջ ժողովրդոց օգնութեան համար Բ. Դուռը կազմուած յատուկ յանձնաժողովը, որոյ նախագահն է վսեմ. Սաատուլլահ պէյ, և անդամներն են վսեմ. Միհրան պէյ Տիւզեան, Ֆէրիդ Մահմուտ փաշա, Խոսրով էֆէնտի, Ֆօթիատէս պէյ, Իպրահիմ պէյ և Եօվանչօ էֆէնտի, կիրակի օրն առաջին անգամ գումարեցաւ և որոշեց որ փոխանակ դրամոյ՝ նպար ղրկուի սովեալ ժողովրդոց. հետևաբար անմիջական տնօրէնութիւններ ըրաւ հարկ եղած նպարները գնելու և շուտով ղրկելու։

Կըսուի թէ մայրաքաղաքիս Տաճկաց մէջ բացուած հանգանակութեանց գումարը 1150 լիրայի հասած է։

Կըսուի նաև թէ Ալթունզատէ Իսմայիլ էֆէնտին երեքշաբթի աւուր Տրապիզոնի շոգենաւով 4000 օխայ ալիւր և 200 քիլէ կորեակ ղրկեր է Զանղըրի տանելու համար, և 14200 ղրշ ալ փոխադրութեան ծախք վճարեր է։

———

Ինչպէս որ ծանուցուած էր, 'ի Նըպաստ Ազգային վարժարանի պատրաստուած Նուագահանդէսը կիրակի իրիկուան խիստ վայելուչ և յաջող կերպիւ կատարուեցաւ։

Ռուսիոյ դեսպանն ու իր տիկինը, բազմաթիւ նշանաւոր եւրոպացիք և պատուաւոր ազգայինք ներկայ էին, և ամենն ալ՝ մանաւանդ եւրոպացիք՝ զմայլմամբ ծափահարեցին Ազգային աշակերտուհեաց քաջարուեստ քաղցր և գողտրիկ նուագերգութիւնները, որք Եւրոպիոյ մեծ քաղաքաց երաժշտական հանդիսարանները կը յիշեցնէին իրենց։

Կը յուսանք որ այս նուագահանդէսը նիւթապէս ալ արդիւնաւոր եղած է 'ի նպաստ Ազգային վարժարանին, ուր երաժշտական ուսման հետ ուրիշ կարևոր ուսմանց աւանդման ալ ոչ նուազ հոգ կը տարուի, ինչպէս որ անցեալներն անձամբ վերահասու ըլլալու առիթ ունեցանք։

———

Արնավուտ գեղի յոյն ժողովրդեան մէջ անցեալ շաբթու մեծ յուզմունք ելաւ մարմարեայ կիսարձանի մը պատճառաւ, զոր տեղւոյն հարուստ յոյներէն մին իւր վախճանեալ սիրելի կնոջն յիշատակին համար շինել տալով՝ եկեղեցւոյն մէջ անոր գերեզմանին վրայ զետեղել ուզած էր։

Ըսողներ կան թէ յունաց Պատրիարքարանը թոյլտուութիւն ըրած էր, բայց ժողովուրդը չընդունեց այս բանը, իբրև հակառակ սրբելեան եկեղեցւոյ աւանդութեանց. ուստի կիրակի օրը Պատարագի ժամանակ ժողովրդեան մեծ բազմութիւն մ'եկեղեցւոյն խուժելով՝ կիսարձանը գերեզմանին վրայէն վերցուց և եկեղեցւէն դուրս հանեց։

———

Ոստիկանութիւնն եօթն իտալացի դրամանենգ բռնեց, որ մօտ օրերս Կ. Պոլիս եկած էին, և կեղծ մէճիտիէներ շինելու կ'զբաղէին։

———

Երէկ առաւօտ Կ. Պոլսոյ մաքսատան առջև երկաթ նետած չէքտիրմէ մը, որ խծուծ և փայտի ածուխ բեռցած էր՝ մէջէն բռնկեցաւ։ Անմիջապէս կառավարութեան քանի մը մակոյկները զայն բացը քաշելով մէկ քովէն ծակեցին, որպէս զի ածուխը ջրով թրջի և կրակը մօտի նաւերուն ալ չհաղորդուի։

Կըսուի թէ նաւամատոյցին վրայ փայտի տաշեղներ գտնուելով, մէջը նետուած սիկառայէ մը բռնկեր են, և հովն ալ այն տաշեղները չէքտիրմէին մէջ տանել ձգելով խծուծն ու ածուխը կրակ առեր են։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Օսմանեան Քոնսոլիտէն շաբթուս սկիզբը յետադարձ ընթացք մ'ունեցաւ Եւրոպայէն եկած վար հեռագրերուն պատճառաւ և երեքշաբթի օրը մինչև 50, 33 իջաւ, բայց յետոյ մեծադումար գընումներ ըլլալու հրամաններ գալով, նորէն բարձրանալ սկսաւ և երէկ մինչև 52, 27 ելաւ։

Վսեմ. Սատըք փաշայի պաշտօնին վրայ դեռ որոշ լուր մը չկայ, բայց յաջողութեան հաւանականութիւն կայ, և այս է ֆոնտօներուն յաջող ընթացք մ'ունենալուն պատճառը։ Տարակոյս չկայ որ եթէ յաջողութեամբ պսակուի, ֆոնտօներուն վրայ աւելի նպաստաւոր ազդեցութիւն մը պիտի ընէ, բայց ոչ այնչափ մեծ. ուստի խոհական անձինք զգուշաւորութեամբ կը վարուին, մտածելով որ եթէ Սատըք փաշային պաշտօնը յուսացուած յաջողութիւնը չունենայ, ֆոնտօներուն կրելիք աննպաստ ազդեցութեան ներքև չիյնան։

Արտաքին փոխառութեանց և ներքին Պանքաներուն բաժիններն ալ երէկ զգալի կերպով վեր գացին, գլխաւորապէս Քրէտի Ճէնէրալի բաժիններն որ 9,32 ելան։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԷ

1 մայիս.	չորեքշաբթի իրիկուն	52,34
2 »	հինգշաբթի առաւօտ բացուեցաւ	53, 5
	կէս օր	52 24

Կ. Պոլիս 1 մայիս

Սօսիէթէ Ժէնէրալի բաժինք	Անգ. լիր.	7, 4
« փոխանակութեան »		4 36
Կ. Պոլսոյ Պանքային »		5.40
Քրէտի Ժէնէրալ »		9.32
Քրէտի Օսթրօ—Թիւրք		1 20
Երկաթուղեաց հին	Ֆր.	113 1/4
« նոր		87
Փոխ. 1863	»	340
» 1865	» »	341
» 1869	» »	289
» 1872	» »	79
Փոխ. 1873		—
Թրամուէյ	Օսմ. լիր	6.20

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

1 ՄԱՅԻՍ

Անգղ. ոսկի	ղուրուշ	109.30
Նաբոլէոն ոսկի	»	87 20
Իմփէրիալ Ռուս	»	89 20
Գորըմից	»	51, 20
Հինգ Ֆրանք	»	—
Հինգնոց	»	104 10
Պղինձ	»	124

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Ժ.

Օրուան խնդրոց կարգին կարևորներէն են նաև Խառն ժողովոյ ըրած որոշմանց մէջ տեսնուած հետևեալ քանի մը կէտերը։

Տիգրանակերտի առաջնորդ Գեր. Յակոբ եպիսկոպոսն Ակնայ առաջնորդ ընտրուած ըլլալով՝ վաւերացուցած են։ Յիշեալ Սրբազանն եթէ առաջնորդութեան հանգամանք և արժանիք ունէր, պէտք էր որ վարչութիւնը զայն պաշտպանէր իր ամբաստանողաց դէմ, և արդար ըլլալը ցուցնելով իր բուն վիճակին վրայ հաստատէր։ Իսկ եթէ ամբաստանութիւնն իրաւացի էր, ինչպէս կըրնայ ըլլալ անձ մը՝ որ մի և նոյն պաշտօնով վիճակի մը համար անարժան դատուի, և ուրիշ վիճակի մը համար արժանաւոր։

Իզմիրի խնդրոյն կարգադրութիւնը բաւական ներդաշնակաւոր կըթըւի՝ Իզմիրլեանն Իզմիր ղրկելով. սակայն եթէ սխալ չենք հասկցած, Իզմիրցիք ոչ թէ «իրենց վիճակին մէջ արդէն սկսուած ու ետ մնացած Սահմ. ընտրութեանց գործողութիւնը շարունակող պաշտօնեայ մը» կուզէին, այլ Եգեսեան Սրբազանին վերադարձը կուզէին. անոր անձը, անոր տեղապահութիւնը, և անոր միջոցաւ միայն Սահմ. գործողութեանց շարունակութիւնը կըպահանջէին։ Աստուած տայ որ գոհ ըլլան այս տնօրէնութեամբ։

Հետաքրքիր էինք հասկնալ թէ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին իւր թեմերուն հետ ունենալիք Սահմ. յարաբերութեանց համար Նախորդ. Փող. Ժողովոյ օրէն պատրաստուած ծրագիրն ի՞նչ էր, որ այս անգամ Խառն Ժողովոյ մէջ կարդացուելով վաւերացեր է ։ Կ'սպասենք՝ ինչպէս որոշած են՝ տպագրութեամբ հրատարակուած տեսնել, և ապա դատել ։ Մենք կը վախնանք որ այս խնդրէն մեծ ընդհարում մը հետևի վարչութեան, և Կիլիկիոյ թեմերը նորէն յուզիլ սկսին։

Մշոյ Սուրբ Կարապետի վանուց համար Գեր. Մամբրէ եպիսկոպոս վանահայր ընտրուած ու վաւերացած է։ Թէպէտ այս խնդրոյն ներկայ պարագաներուն խորը չենք թափանցած, բայց այսքան գիտենք որ Խրիմեան Սրբազանն էր այդ վանուց վանահայրը գրեթէ 12 տարիէ 'ի վեր, և այդ վանուց վրայ եպիսկոպոս ձեռնադրուած է ։ Եթէ Խրիմեան Սրբազան ինքնին հրաժարած է, ըսելիք չկայ ․ իսկ եթէ «վանուց միաբանութեան հանրագրին համաձայն տնօրինեալ է Խառն Ժողովը, ինչպէս կըսէ, արդէն վանուց միաբանութիւնն ի սկզբանէ 'ի վեր կը հանրագրէր և Խրիմեան Սրբազանի փոխանորդութիւնը կուզէր ․ բայց նախորդ վարչութիւնները միաբանութեան բողոքն անիրաւ գտնելով մերժած էին միշտ․ այնպէս պէտք էր ընել նաև ներկայ վարչութիւնը ․ վասն զի՞ ասիկայ վտանգաւոր դրութիւն մ'է, որ կրնայ տեղի ունենալ ամէն վանահօր կամ առաջնորդի դէմ, այսինքն որ և է բողոք առանց վարչութենէն քննութեան առնուելու ընդունելի և բաւական տնօրէնութիւն ըլլալ։

Գուցէ Խրիմեան Սրբազանի սոսկաներն անոր թշնամանք մ'ընելու համար այս բանը այսպէս յաջողցնել տուին, բայց ընդհակառակն բարիք մ'է այդ անոր անձին ․ գոնէ մենք անանկ կը դատենք ։

Հոս բանին կարգը կը բերէ յիշել թէ Մամբրէ սրբազան Բաղիշոյ առաջնորդն և եպիսկոպոսն է ․ այդ վիճակը շատ երեսի վրայ մնաց իւր հովուին բացակայութեամբ ․ և ինչպէս երբեմն լրագիրներն հրատարակեցին, բազմաթիւ Բաղիշեցի Հայք ալ Բողոքականութեան ու Պապականութեան դիմեցին ․ այժմ որովհետև իրենց առաջնորդն ուրիշ պաշտօն ստացաւ, վարչութեան ուշադրութիւնը կը խնդրենք Բաղիշոյ վիճակին վրայ ։

Օրուան խնդրոց կարգին մէջ նշանաւոր է նաև Եդեսեան Սրբազանին առաջնորդական պաշտօնով Ամասիա դարձնելու որոշումը ։ Մենք յիշեալ Սրբազանին այդ վիճակէն հանուելուն հանգամանքն արդէն վերադարձին հետ բաղդատելով կը հիանանք և աւելի բան մը չենք ըսեր, բայց միայն թէ՝ Խառն Ժողովոյ ըրած վերոդրեալ որոշմանց կարգին մէջ, ինչպէս Կիլիկիոյ համար ըսինք, նոյնը նաև Իզմիրի, Մշոյ և Ամասիոյ խնդիրներուն համար կըսենք, այսինքն կը վախնանք որ նոր կնճիռներու և ծանր զբաղմանց առիթ ըլլան Նորընտիր Ս. Պատրիարքին և վարչութեան, որոց առջև շատ մը ընդհանուր, մեծամեծ և կարևոր խնդիրներ ու գործեր կան ազգին համար ։ Մեր այս վախն իրաւացի կը համարինք, քանի որ Գասը գեղի խնդրոյն այսօր ինչ կերպարանք առած ըլլալը կը տեսնենք, որ վարչութեան ըրած մէկ հապճեպ որոշման հետևանքն է ։

Կուզենք ակնարկ մ'ալ Երզնկայի առաջնորդ Արժ. Գրիգորիս վարդապետին վրայ ձգել, զոր մինչև ցարդ թափառեցնելէ ետև՝ այսօր իւր վիճակը կը վերադարձնէ՝ ձեռագիր յետկար մ'առնլով իր ձեռքէն, զոր Խառն Ժողովոյ որոշմամբ լրագիրները հրատարակած էին, և որոյ մէջ կըսէ թէ ․ «'Ի Նպաստ Հիւսէյին պէյի հրատարակած Նամակիս պարունակութիւնը [illegible] գրած էի»։ Եթէ այս բանը ըսել տալ բաւական էր, ափսո՜ս որ շատ ուշ մնաց, և շատ տառապեցաւ խղճալին ։

Օրուան խնդրոց վրայ ըրած տեսութեանցս շարունակութիւնը հոս կը վերջացնեմ, շնորհակալութիւն յայտնելով պատուական Մասիսիդ, որ իր էջերուն մէջ հիւրընկալեց մեր խօսքերը, թէպէտ ոչ բովանդակապէս ։

Կը ցաւիմ որ մեր բարեկամ Օրագիրն և իրեն հետևող շաբաթագիր մը՝ «հաւանականաբար և ենթադրաբար» ուրիշ անձ մը փնտռեցին մեր ստորագրութեան ներքև, և յանուն վարդապետի մը՝ յանձն նորին յարձակումներ ըրին՝ փոխանակ մեր գրութեան դէմ ուղղելու իրենց ըսելիքը։ Ուզեցին որ ես «Խրիմեան սրբազանի աշակերտ և [illegible] Գարեգին վարդապետն» ըլլայի, զոր չարաչար խոցոտելէ ետև անցան ուղղակի Խրիմեան Սրբազանի վրայ ալ յարձակումներ ընելու և զայն ալ նախատելու։ Խիղճ է ինձ, որ երբ ես ճշմարտութեան ծառայութիւն մ'ընելու համար կը գրեմ, անոնք՝ իմ գրածներուս առթիւ ուրիշները կը թշնամանեն։ Այս դրութիւնն բաւ ինքեան յոռի է ․ բայց դժբաղդաբար տիրած է այսօր մեր հրապարակական գրիչներուն մեծ մասին վրայ։ Ասոնք հեղինակ են և բերան դաս մը անխրատելի անձանց, որք կըսեն ինձ թէ ինչո՞ւ անունդ չես ստորագրեր համարձակ, եթէ դու այս կամ այն չես։ Անձս ինչո՞ւ կը խնդրէք, եղբարք ․ գրեցէ՛ք գրածիս դէմ, եթէ ունիք գրելու բան մը ․ միթէ ճշմարիտ չէ՞ իմ կասկածո՞ղ դիտէ ինչ դարան և որոգայթ պիտի պատրաստէք ինձ ։ Ահա յայտնի էք դուք ․ ձեր ձեռուընները լի են արեամբ ․ չե՞րևար միթէ ըրածնիդ ։ Բաւ է,ք նաև ձեր կամակատարները վարձատրելու ․ իսկ որոնք որ ճշմարտութեան կ'աշակերտին, որոնք որ չեն կրնար կեղծաւորել և խնկարկել ձեր կամաց և ձեր շահը շահիլ, անոնց համար պատրաստ էք «հրապուրել արս ամենս, խռովեցուցանել զժողովուրդս, կացուցանել վկայս սուտս, և հասեալ 'ի վերայ յափշտակել և ածել յատեան, և տալ քարկոծել»։ Դուք ասկէ զօրաւոր էք և ազդեցութիւն կը բանեցնէք ․ բայց կը յուսանք ՝ որ Նորընտիր Ս. Պատրիարքն իր իմաստութեամբն և կարողութեամբ կը ցրուէ ձեր խումբը, կը խորտակէ ձեր ուժը, և կ'ազատէ ձեր ճանկէն ողորմելի թաղերըն ու դասատունները ։ Արդէն Նորին Սրբազնութիւնը գիտէ զմիտս եւ զսիրտ ձեր, զբանս և զխորհուրդս ձեր, գիտէ նաև որ եթէ ձեզի թողու՝ ո՛ւր կ'առաջնորդէք զինքը ։ Բայց աւելի կը փափաքէի ձեր ուղղութիւնը տեսնել՝ քան թէ ձեր խորտակումը ․ վասն զի ահա յայտնի կը ցուցնէք թէ դուք գործօն մարդիկներ էք, և եթէ ուզէք՝ կրնաք բարեգործ ըլլալ։

Եթէ գտնուի որ անգիտութեամբ է ըրածնիդ, ձեզ համար վերջին խօսքըս՝ Քրիստոսի այս աղօթքը կըլլայ — «Հա՛յր, թո՛ղ սոցա, զի ոչ գիտեն զինչ գործեն» — ։

Հայ Երէց

Ս. Երուսաղէմի Սիօն ամսաթերթին վերջին մարտի թուոյն մէջ հետևեալ՝ լուրերը կը կարդանք ։

«Այս տարի ևս ըստ սովորութեան Զատկական տօնախմբութիւններն կատարուեցան Ս. Յարութեան տաճարին մէջ խաղաղութեամբ, բայց ոչ ըստ անցեալ տարւոյն օրինաւորութեամբ։ Որովհետև անցեալ տարի Քաղաքացի Յոյն ժողովուրդն իրենց նոր Պատրիարքի հետ հաշտ չլինելով՝ եկեղեցի չէին գար, իսկ այս տարի մեծ մասամբ հաշտուած լինելով եկած էին 'ի Ս. Յարութիւն և լուսաւորեայի ժամանակ բաւական ապօրինաւորութեանց տեղի տուին։

«Ցաւօք սրտի լսեցինք, որ միևնոյն միջոցին վառուած մոմերու բոցէն Յունաց Ս. Պատրիարքի մօրուքն բաւականին այրած է ․ սակայն ուրախ եմք, որ անմիջապէս հանելով մարած են։ Այս օրինակ տխուր դէպքերն հետևանք են այն Նախապաշարմանց՝ որով Յոյնք լուսաւորեայի նշանակութիւնը կըբացատրեն իրենց ժողովրդեան ։ Եթէ Նոքա ևս այնպէս հասկացնեն, ինչպէս մեր Ամեն. Ս. Պատրիարքը ամեն տարի ուխտաւորաց կը բացատրէ և կը հասկացնէ, չենք յուսար որ այսպիսի դէպքեր պատահին, և ոչ այն դայթակղելի ապօրինաւորութիւններն, որով քրիստոնէական կրօնք կարհամարհուի այլակրօն ազանց առջև։

«Ամեն. Ս. Պատրիարքի հրամանաւ Ռումէլիի, Մոլտովաքիոյ (Ռումանիոյ) և Աւստրո-Հունգարիոյ մէջ իւր հովուական այցելութեան պաշտօնն կատարելէ, Եւրոպիոյ ուսումնական և կրթական հաստատութիւններն աչքէ անցնելէ և Վիէննայի համազգի վաճառականներն և Զուիցերիոյ բազմաթիւ Հայ ուսանողներն հոգևորապէս մխիթարելէ զկնի, ամսոյս 15ին ողջամբ Ս. Աթոռս ժամանեց Արժ. Մելքիսեդեկ վարդապետն յուրախութիւն մեծ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հօր, համայն Միաբանութեան և մանաւանդ Սանուց ժառանգաւորաց վարժարանի, որոյ Տեսչական փափուկ պաշտօնը ստանձնած է ։

«Ամսոյս 27ին ցաւալի դէպք մի տեղի ունեցաւ ։ Մի քանի Հայ ուխտաւորք Խոզաց վանքը կերթան [illegible] անուամբ ջուրը տեսնելու համար, ուր յանկարծ նոյն ուխտաւորներէն Պէյօղլուցի մահտեսի Մկրտիչ դժբաղդ երիտասարդը կիյնայ, և անկարելի լինելով ազատելը՝ ջրամոյն կը լինի ․ բաւական աշխատութեամբ հազիւ ուրեմն դիակը հանուեցաւ և 'ի Ս. Յակոբ բերուեցաւ ․ անմիջապէս բժիշկներ կանչուեցան քննելու համար թէ լոկ խեղդուա՞ծ էր․ շատ քննութիւններէ յետոյ դարման մի չը կարողացան ընել։ Դժբաղդ երիտասարդն՝ ընկածին պէս՝ երկիւղէն բերանը գոցուած էր, որով փորը թէ և ջուր չէր գնացած, բայց շնչասպառ եղած էր, որոյ տխուր յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Աւագ հինգշաբթի օրը ։»

Թիֆլիզէն Գրուած Նամակին Թարգմանը

(Շար. տես Թիւ 1526)

Ներկայ հոգաբարձուաց նախագիծն է՝ թէ ամեն գործի համար պատասխանատու մարմինաւոր իշխանութեան առաջի, պատասխանատու հոգևոր իշխանութեան առաջ, պատասխանատու ժողովրդեան առաջ, առաջնորդն է, որի պատասխանատուութեամբ միայն ընտրուած են իրենք հոգաբարձութիւն, իսկ իրաւունքը վերջիններինն է ։ Հոգաբարձուք՝ եթէ ուզեն՝ կարող են Ներսէսեան դպրոցը հոգևոր դպրոց կոչել ․ կուզեն՝ նրան գիմնազիոն կը դարձնեն ․ կուզեն՝ արհեստանոց կը դարձնեն ․ կուզեն՝ կարող են նրան պատրաստական դպրոց անել գիմնազիոնի համար—իրաւունքը իրանցն է ․ բայց առաջնորդը պատասխանատու է թէ ինչո՞ւ դպրոցը շեղվել է իւր հիմնադրի նախագծած նպատակից ։ Հոգաբարձուք իրենց կարծիքը կարող են ունենալ—այդ իրենց իրաւունքն է, իսկ առաջնորդը պարտական է նոյն կարծեաց համաձայնիլ և պատասխանատու լինիլ․ եթէ նա իւր սեպհական կարծիքը յայտնէ—այդ բռնաբարութիւն կը լինի։ Հոգաբարձուք ամենք ազատ են առանց խորհրդածելու առաջնորդի և իւրեանց ընկերակիցների հետ՝ արտաքոյ հոգաբարձական խորհրդարանի իրենց տանը վճռելու ինչ որ կուզեն *, յայտարարութիւններ կապել հոգաբարձութեան անունով, դպրոցի կնիքն տանել մասնաւոր տներ, մըրել նորանով թղթերը, զրկել Նորին օծութեան հոգաբարձութեան կողմից, երբ սրա գործերում այս թղթերի և ոչ մինի պատճէնը կայ, և առաջնորդը պարտական է համաձայնելու և պատասխանատու լինելու հոգաբարձուաց այսպիսի բոլոր անկանոն վարմունքներին ։

Հոգաբարձուք ամենք ազատ են կրքով վարուելու դպրոցի մէջ թէ տեսչի և թէ ուսուցչաց ժողովի դէմ ի վնաս դպրոցի յառաջադիմութեան, և առաջնորդը պարտական է համաձայնելու նոցա հետ և պատասխանատու լինելու նոցա կրից հետևանաց համար։ Իսկ եթէ առաջնորդը չի համաձայնիլ այսպիսի անկանոնութեանց, նա բռնանում է հոգաբարձուաց իրաւանց վերայ —միթէ նոքա չե՞ն ճանաչում իրենց իրաւունքները։ Հոգաբարձութիւնը իրաւունք՝ ունի տարիներով կալանուած պահելու յետին թշուառ դրութեան հասցնել, անխորհուրդ և աւելորդ ծախսեր անել դպրոցի գումարից, այս իրենց իրաւունքն է — Առաջնորդը պարտական է աչքերը փակել, որ Շանթածինը կոչէ նորան գործունեայ ու ուսումնասէր եպիսկ ։ Մի հոգաբարձութիւն, որ իւր ընտրութեան ժամանակ այս կամ այն անձին ցանկանում էր իրեն անդամ ունենալ, որովհետև նրան ընդունակ էր գտնում խորհուրդներ սարքելու համար եպիսկոպոսի դէմ․ մի հոգաբարձութիւն ընտրված խարդախ մեքենայութեամբ, որի ձեռն անդամ բաղադրեալ էր և անարդ, մի հոգաբարձութիւն, որ իւր ընտրութիւնն աջողացրեց ժողովրդեան անտարբերութեան պատճառով, զբաղված իւր ապագայ սարքելի խորհուրդներով և և ոչ դպրոցի յառաջադիմութեան հոգսերով․ մի հոգաբարձութիւն, որ մեծ մասամբ կազմված է այնպիսի անձերից, որոնք բնաւ ընդունակ չեն դպրոցը կառավարելու, որ և ցոյց տուեց նոցա մի ու կէս տարուայ գործունէութիւնը—որքա՞ն իրաւունքներ ունի և արժէք և մինչև ո՞ր աստիճան պատիւ կը բերէ ժողովրդեան իբրև նորա ներկայացուցիչ—ընթերցողաց և Պ. Շանթածինին ենք թողում դատել ։

Կարո՞ղ է արդեօք մի որ և իցէ բարեկիրթ և ծանրաբարոյ և իւր պատիւը ճանաչող թէ եկեղեցական և թէ աշխարհական ներկայ լինելու այնպիսի մի հոգաբարձութեան խորհրդարանում, որ փոխանակ սուրբ տաճարի նմանելու՝ պանդոկի նմանեցաւ, ուր խօսելու և վիճաբանելու ձևը ամեն վայելչականութիւնից դուրս է։ Հերիք է, Պ. Շանթածին, ժողովուրդը իւր իրաւունքներն և կարիքը զգալու հետ և բաւական ճանաչած է այն անձանց ևս, որոնք արդարութիւն, իրաւունք, ճշմարտութիւն, լոյս, գիտութիւն բղաւելով, փրդվում են նորա հանդէպը, խոչընդոտ են լինում նորա կանոնաւոր զարգացման, յանուն նորա իրաւանց բռնանում են նորա շահերի վերայ և վնաս պատճառում են նորան ** ։

---

* Ճիշդ մեր Զոյլեանց պէս ։ Ծան. Խմբ.

** Զոյլեանք այս տողերը կարդալով արդեօք ո՛րչափ կուրախանան որ իրենք մինակ չեն ազգին մէջ։ Ծան. Խմբ.

Ինչ որ վերաբերում է Գ. Շանթածնի վկայութեանը Մեծ. Հոգաբարձուաց տնտեսականութեան, ուսումնականութեան և հմտութեան դատաւորականութեան գործում, մենք դրան նմանեցնում ենք այն փաստաւոր վկայականներին, որ մի քանի գերմանական համալսարաններ տալիս են ամենին քանի մի թալերի վճարմամբ։ Իւրաքանչիւր հոգաբարձուի տնտեսականութեան և ուսումնարանական գործի մէջ ունեցած հմտութեան մասին չենք կամենում խօսել, որովհետև անձնաւորի հետ գործ չունինք։ Եթէ Գ. Շանթածինը կամենում է գործը պարզել, հրաւիրում ենք նրան իւր գլուխը ձիւնից դուրս հանել և իւր իսկական կերպարանքով երևել ժողովրդեան (մեզ քաջ ծանօթ է նա)․ երկիւղ չունի, որովհետև նորա խրատները պաշտպան է, և այն ժամանակ մենք կարող ենք փաստերով ցոյց տալ թէ ո՞վ է ստեղծել հոգաբարձութիւնը, ինչ դեր է խաղացել Թիֆլիզի «անգործունեայ և չքաղաքակրթեալ» առաջնորդը այդ հարցերում, և ո՞րպիսի հայեցուածք ունի նա հոգաբարձութեան վերայ, եթէ նա յիրաւի ներկայացուցիչ է ժողովրդեան, սորա ամբողջութիւնից ընտրուած։ Մենք անձամբ մասնակից եղել ենք բոլոր գործերին և կարող ենք հրապարակ հանել բոլոր գրագրութիւնքը նոցա մասին, եթէ հարկը կ'ստիպէ։

Գ. Շանթածնի յօդուածի վերջին մասը յատկացրած է տեղւոյս առաջնորդին։ Սա թէ և կարօտ չէ մեր պաշտպանութեան, միայն 'ի սէր ճշմարտութեան մենք այսքանս կասենք, որ դատարկ խօսքը ոչինչ նշանակութիւն չունի, նա առանց գործի մեռեալ է։ Առաջնորդի գործերն վկայ են նորա 12 ամեայ գործունէութեան Թիֆլիզում։ Գ. Շանթածնի խելքով և ուսումնականութեամբ ոչ թէ 12 տարի, այլ և ոչ 12 օր հնար էր Թիֆլիզի վիճակը կառավարել։ Թիֆլիզի առաջնորդի «ուսումնասիրութեան և ժամանակի պահանջներին համաձայն պարգացած չլինելուն վկայ են նորա վիճակի բազմաթիւ երկսեռ դպրոցները, որոնք մեծ մասամբ նորա աշխատութեան պտուղներն են, և կառավարվում են նորա հրահանգութեամբ, այն ինչ Շանթածնի գոված տնտեսագէտ և աշխարհածանօթ ուսումնական հոգաբարձուք ցոյց չտուին մի ուսումնարան կառավարելու կարողութեան շնորհք էլ։

Գ. Շանթածնի շանթերը և ոչ մի լուսաւորելու զօրութիւն ունին Թիֆլիզում․ նա յուսահատ եղած, մխիթարել է կամեցել գործին անծանօթ մեր տաճկաբնակ եղբարց մոլորեցնելով։ Խեղդվողը ծղին էլ է բռնում, բնական է դա։

Վերջացնում ենք մեր խօսքը կրկին հրաւիրելով իրաւախոհ և ճշմարտասէր Շանթածնին իւր դիմակը հանած հանդէս դուրս գալու, որ գործը պարզվի։ Աւելորդ չէր Գ. Շանթածնի համար ընթեռնուլ կ'լինի «Երկու տակառները»։

Թիֆլիզ — Խմբագիր Մեղու Հայաստանի լրագրի
1874 ապրիլ 6 — Գ. Սէֆէճեան

... Խմբագիր.

Կը խնդրենք որ հետևեալ ազդը պատուական լրագրոյդ միջոցաւ հրատարակել բարեհաճիք։

28 ապրիլ 1874 — Մնամ աղօթարար
ի Թաղ. խորհրդարանի — Եղիշէ Քահանայ
Մայր Եկեղեցւոյ — Սէրէնեան

ԱԶԴ

Գում—գարուի Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. խորհուրդը խմբովին հրաժարած, նորա հրաժարականը Վարչութեան կողմէ ընդունուած և Ամեն. Տեղապահ Սրբազան Հօր կողմանէ նորոգ ընտրութեան հրահանգ եկած ըլլալով, ըստ օրինի Ընտր. Ժողով կազմուած է։

Ընտր. Ժողովս նախապատրաստական գործողութիւնները կատարած ըլլալով, հրաւէր կը կարդամք պատուարժան Թաղեցւոց որ բարեհաճին իրենց ընտրական իրաւունքը վայելել։

Ընտրողաց և ընտրելեաց ցանկերը այս օրէն մինչև ութ օր Ս. Եկեղեցւոյս բակին մէջ կախուած պիտի մնան։

Ընտր. Ժողովս դիւանը այս օրէն մինչև շաբաթ առաւօտ ժամը 12—2 Ս. եկեղեցւոյս խորհրդարանը ներկայ պիտի գտնուի։

Թաղեցւոց կողմանէ որ և է բողոք կամ դիտողութիւն կընդունուին մինչև յառաջիկայ շաբաթ առաւօտ։

Քուէարկութիւնը պիտի կատարուի Ս. Աստ. եկեղեցւոյ գաւիթը յառաջիկայ կիրակի՝ մայիս 3, ժամը 12էն մինչև 3։

Քուէարկութիւնը անձամբ պիտի կատարուի, բայց հարկեցուցիչ պատճառ ունեցողք կրնան իրենց քուէն նամակաւ ղրկել, նամակին ներքև անուննին ստորագրելով և մականուննին, թաղին անունը և տան թիւը նշանակելով։

Ցամը երեքին քուէհամարի գործողութիւնը պիտի սկսի։

Ընտր. Ժողովս պատուարժան ընտրողաց դիւրութեան համար 12ի տեղ ընտրելեաց եռապատիկ առաւելութեամբ ցանկ մը պատրաստած է, բայց ընտրողք ազատ են այս ցանկէն դուրս անձանց քուէ տալ։ — Ի Դիւանէ Ընտր. Ժողովոյ

Նախագահ
Եղիշէ քհնյ Սէրէնեան

ՑԱՆԿ ԸՆՏՐԵԼԵԱՑ

1 Աբրահամ Այվազեան
2 Աբրահամ Ցամկաճեան
3 Ազարիկ Ածատուրեան բամպուքճի
4 Բարթող Քիւրքճիպաշեան
5 Գրիգոր Մարտիրոսեան ոսկերիչ
6 Գրիգոր Կարապետեան դեղագործ
7 Գրիգոր Պէրպէրեան
8 Գրիգոր Քարամաթոսեան
9 Եղիա Շապիկեան ոսկերիչ
10 Եղիազար Մելիքեան
11 Երամ Ճինոյեան սարաֆ
12 Զենոբ Ֆէնէրճեան
13 Թէոփիլէ Երկաթավաճառ
14 Կարապետ Ազարթմաճեան
15 Կարապետ Թօքաթլեան
16 Կարապետ Յովասափեան
17 Մարկոս Ալաճաճեան ոսկերիչ
18 Մելքիսէթ Տ. Եղիազարեան
19 Միքայէլ Ընքապալեան
20 Միքայէլ Քիւրքճի
21 Մկրտիչ Եսայբքճեան
22 Մկրտիչ Մէզպուրեան
23 Մկրտիչ Ոսկունեան
24 Յակոբոս Նորիկիլճեան
25 Յարութիւն Ունճեան
26 Յարութիւն Սամանճեան
27 Յովսէփ Մազլըմեան
28 Յովհաննէս Մատաթեան
29 Յովհաննէս Պէզազեան եազըմաճի
30 Յովհաննէս Քիւրքճիպաշեան
31 Պօղոս Ճամկոչեան
32 Պօղոս Կիւրճեան ոսկերիչ
33 Պօղոս Ճիլաճեան »
34 Սարգիս Զրաճեան »
35 Սիմոն Ճարտարապետ
36 Ստեփան Քիւրքճիպաշեան

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

Պատիւ եմ համարում յայտնել Պօլսոյ թատերասէր Հայ ժողովրդեան, որ մին քանի ամիս շարունակ հաս գլանելով պատրաստութիւն էի տեսնում Թիֆլիզու Հայերի կեանքէն առնուած թատերգութիւններ ներկայացնել, որոնց համապատասխանող զգեստներն ալ հետս բերել եմ։ Երկար աշխատութիւններէս ետքը այդ ներկայացումներից առաջինը պիտի տամ Գագզիական թատրոնում Մայիսի 5ին կիրակէ իրիկուն, մեծապատիւ Պարոն Գաբրիէլ Սունդուկեանցի «ՊԷՊՕ» անուանեալ Դրամայով։

Կը խնդրեմ Պօլսոյ Հայ թատերասէր ժողովրդեն ուշադրութիւն դարձընել այս նոր երևոյթի վերայ․ ուրիշ ներկայացմամբ ունենալիք յաջողութիւնս պիտի նպաստէ ինձ ծանօթացնել ազգակիցներիս թէ՛ իմ Ռէպէրտուարի եւ թէ՛ առ հասարակ Ռուսահայոց կեանքի եւ նրա տաղանդաւոր Հայ ուսումնականաց գրականական հանճարի հետ։

Աւելորդ չեմ համարում մի տեղեկութիւն ևս տալ որ իմ հայրենիքի մէջ ինչ փոքր ի շատէ վաստակել եմ ժողովրդեան համակրութիւնը, կը խոստովանիմ բացարձակ, որ պարտական եմ մեր վերոյիշեալ Գ. Սունդուկեանցի Պիէսներին, որոնցմով գլխաւորապէս մշակուել է իմ բեմական արհեստը։ — ՄԻՀՐԴԱՏ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ

ԻԼԱՆԸ ՐԷՍՄԻ

Անատօլու դըլթարընըն պազը մահալլէրինտէ պի հիքմէթիհի թա՚ալա զուհուրա կէլէն գահթ ու ղալէտ հասէպի իլէ ախըշարը իզտըրապ օլան էհալինին տէֆի մուզայիգալէրի խուսուսունտա սայէի ինայէթվայէի հազրէթի միւլիւքեանէտէ հիւքիւմէթի սէնիյէ ճանիպի ալիսինտէն թէտապիրի սէրիա իթթիխազ պույուրուլմուշ օլտուղու կիպի, համիյէթմէնտան մէմուրին վէ էհալի ճանիպլէրինտէն տախի վուգու պուլաճագ իհանաթը ալըզ իլէ սուրէթի սարֆ ու խայըրը միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ պա իրատէի Ալիյէ Տիվանը հիւմայուն Թէրճիմանլըղը րիեասէթի թահթընտա օլարագ Պապը Ալիտէ պիր գօմիսիօն թէշքիլ գըլընմըշ տըր։ Գահթ ու ղալէտ կիպի պիր աֆէթի խանիմանսուզէ ախշար օլանլար հագգընտա իհանէ իճրասը լըզըմէյի զիմմէթ համիյէթ ու ինսանիյէթ օլտուղունտան, ճիւմլէ թարաֆընտան օլ պապտէ միւսարաաթ կէօսթէրիլէճէյի միւսէլլէմ օլմաղլա, իհանէ իտէճէք զէվաթըն վիրէճէքլէրի աղճէլէրի ալըզ իշին Պիյիւք Եէնի խանտա վագը Ճէմիյէթ սանտըղը գօմիսիօն գարարը իլէ մէրքէզ իթթիխազ գըլընմըշ, վէ իհանաթըն սուրէթի ալըզ ու իւղնա տայիր ճէրէեան իտէճէք մուամէլաթ տախի պէր վէճհի ատի ակէհան օլունուր։ Իհանէյի նագտիյէ իճրա իտէճէք զէվաթ գօմիսիօնուն վէ Ճէմիյէթ սանտըղընըն մէօհիւրիւ մախսուսլէրի իլէ մէմհուր վէ մաթպու մագպուզ սէնէտի վիրիլէճէք տիր, վէ մագպուզ սէնէտլէրի մէզքիւրքեամիլէ խալիճ հիսապը իւզրէ թանզիմ գըլընմըշ օլտուղունտան, մէզքիւրքեամիլէ զայրը խալիճ կէթիրիլէճէք օլտուղու հալտէ գապուլ օլունուպ, մէզքիւրքեամիլէ խալիճ հիսապը իլէ գաչ ղուրուշ իտէճէկի անա կէօրէ մագպուզ սէնէտի իթա գըլընաճագ վէ իլանընտա տախի օլ վէճհ իլէ կէօսթէրիլէճէք տիր, վէ իհանէ իտէն զէվաթըն իսմ ու շէօհրէթի տէֆթէրի մախսուսընա գայտ օլունաճագ տըր։ Իմտատ սանտըղը թարաֆընտան ալընան աղճէլէրին միգտարը վէ վիրէնլէրին էսամիի գօմիսիօն մարիֆէթի իլէ ղազէթալար իլէ իլան գըլընաճաղը կիպի, համալաթը իհանէնին սուրէթի սարֆ ու խըթթամը տախի քէզալիք ղազէթալար իլէ բէյաներբէյ իլան օլունաճագ տըր։

ԱԶԴ

Նախորդ Ազգ. Կեդրոնական վարչութեան 72—73 տարւոյ համարատուութեան տեղեկագիրն հրատարակուած եւ 'ի հրապարակ հանուած լինելով կըծախուի Մարգարեան, Գափաֆեան եւ Ֆունտկեան գրատունները, կնքեալ ազգ. Ելևմտից Հոգաբարձութեան կողմէ 'ի գին 10 ղրշ։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Գատըգեղ Մեօհիւրտարի Թաղը Տօքթոր Քարօլէնին տանը անկիւնէն մինչև Հայոց Նորաշէն դպրոցին առջևը համող գետին մը կայ 15 կանգուն լայնութեամբ եւ 84 կանգուն երկայնութեամբ, ընդ ամենը 1230 կանգուն, երեք կողմը փողոց։

Այս տեղը ծախու է ամբողջապէս կամ կէս առ կէս, ինչպէս որ ուզուի։

Ուզողը հին ռամիկանութեան դուռը ծախաւորի Բէժիին Թահրիրաթ Միւտիրի Լմին Էֆէնտիին հետ պէտք է տեսակցի։ 6

ԻԼԱՆ

Պօղազ իչինտէ իշլէմէքտէ օլան վափօրլէրէ, արա իսկէլէլէրտէն բինիւք իտէն հօլճուլէրէ իթա գըլընմագտա օլան տուխուլիյէ նըշանլէրի իշպու տօքսան սէնէսի մայիս իպթիտասընտան իթիպարէն, վափօրլէրտէ պուլունտուրուլմայուպ իսկէլէ մէմուրլէրի նէզտինտէ հըֆզլէ, իսկէլէ իւզէրինտէ իթա գըլընաճաղը ճիհէթլէ, արա իսկէլէլէրտէն վափօրլարա կիրէճէք հօլճուլէր տուխուլիյէ նըշանլէրինի իսկէլէ պաշընտա ալմալէրը լազըմ կէլիւպ, վափօր իչինտէ տուխուլիյէ նըշանը իպրազ իտէմէյէն հօլճուլէրտէն, վափօրըն իլք հարաքէթ իսկէլէսի իլէ իւճրէթի ալըզ օլունաճաղը շիմտիտէն ճիւմլէնին մալիւմի օլմագ իւզրէ, Շիրքէթի Խայրիյէ Թարաֆընտան իլան օլունուր։

1874 Նիսան 22

ԻԼԱՆ

Ասաքիրի Շահանէ Սէրաճխանէ անպարընտա մէվճուտ պուլունան քէօսէլէ վէ սայիրէ պարչալէրի իլէ քէօհնէ էշեանըն միւզայէտէլէրի իճրա օլունարագ ֆիրուխթ օլունաճաղընտան, իշթիրասընա թալիպ օլանլէրընըն մայիսի րումինին իքինճի բէնշէմպէ կիւնի անպարը մէզքիւրէ կէլմէլէրի։ — Պապը Սէրասքէրի

28 Նիսան 1874

Մէթալիք ֆիշէնկի իչին պիրինճի նումէրօ սարը թէնէքէ չէքիլա դըյէ 42000, պէհէր դըյէսի 25 ղրուշ։

Պիրինճի նումէրօ ինճէ սարը թէնէքէ չէքիլա դըյէ 1900, պէհէր դըյէսի 25 ղրուշ։

Սարկըլըք քէթըն թօփ 1577, պէհէր դըյէսի 10 ղրուշ։

Մուշամպալըք քէթըն, թօփ 2113, պէհէր դըյէսի 11 ղրուշ։

Տօն եաղը դըյէ 6600, պէհէր դըյէսի 9 ղրուշ։

Թօփհանէյի ամիրէ իչին լիւզումի օլան միւնագասայէ գօնըլան պալատէ մուրագգամ պէշ գալէմ էշեա ֆիհաթը միւրագգամլէրի իլէ Թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլալը մայիսը րումինին ալթընճը փազար իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիի իճրա օլունաճաղընտան, իթա իթմէյէ թալիպ օլանլարըն էճիմի մէզքիւրտէ Տարը Շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի։

27 Նիսան 1874 — Պապը Սէրասքէրի

Հէր քիմին եէտինտէ սէքսէն տօգուզ սէնէսի շուպաթընըն նիհայէթինէ գատար թայինաթը րահմիյէ փուսուլասը վար իսէ, տօգսան սէնէսի մայիս նիհայէթինէ գատար աչնէն վէ նախտա պէտէլէն ալըզ իթմէլէրի լազըմ կէլէճէյի վէ Թարիխի մէզքիւրտէն սօնրա հէր քիմին եէտինտէ սէքսէն տօգուզ սէնէսինտէն րահմ փուսուլասը պուլունուր իսէ գապուլ օլունմայըպ պաթըլ նազարի իլէ պագըլաճաղը իչին իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար օլունուր։

25 Նիսան 1874 — Պապը Սէրասքէրի

Թօփհանէի ամիրէյէ լուղումի օ-
գուայ միւնադասայէ գօնըլան 14,000
թօնէլօթ հաճի 252,000 գանթար
մաստէն քէօմիւրի նիւքլասլ մաստէ-
յէրինի պիրինճի ճինսի օլմաք վէ ի-
-քի աէֆա դալպուրտան կէչիրիլմիշ
պուլունմաք վէ պուլունան նիւքլասլըն
պիրինճի ճինսի օլտուղունա վէ իքի
աէֆա դալպուրտան կէչիրիլտիլինէ
տայիր շահատէթնամէլէրի պուլըն-
մաք վէ Սիկուրթատըյա աէֆինէն էվ-
ըէ միւթեահիտլէրինէ պիլա օլարաք
խալինի ցերատէթէ աէֆինէ աէ-
րուրինոտ թէսլիմ օլունմաք վէ դան-
թար խսիրամի իքէ մա'ումու խսէրէթի
թօփհանէյէ պիլա պուլունմաք վէ այ-
տաա 2000 թօնէլաթտէն 3000 թօնէ-
լաթա գատար ...թէսլիմ խսիլմէ.ք վէ
աէֆինէյլերին համուլէսի Գօնօչիմէն-
թօլարի մուճիպինճէ պիլա վէջն վէ
խալսօտ պիրլէջն գապուլի խուստուսըն-
տաա Թօփհանէի ամիրէ միւմթազ պու-
լունմաք վէ հէր այ վէսգօւ պուլա-
ճաք թէսլիմաթըն ըն էսմանի պիրհի-
սապ հէր գաչ ղրուշա պալիղ օլուր ի-
աէ օթուզ պիրէր կիւն ֆասըլալը ի-
չէր թադսիթ իլէ եա նագտէն վէ եա-
խօտ հավալէթէն թէտիյէ գըլընմաք
շուրութիլէ պէհէր գանթարը 13 ղը-
րուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ,
մայիսը րումինին ալթընճը փազարթէ-
թէսի կիւնիւ գարարը դաթխիյիճրա
օլունաճաղընտան իթա իթմէյէ թա-
լիպ օլանլարըն եէվմի մէզքիւրտէ Տա-
րի Շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի վէ
միւթէպէր քէֆիլ աախի իրայէ իթ-
մէլէրի։
1 մայիս 1874 Պապը Սէրասքէրի

ԱԿՌՍ. ՃԵՐՄԿՑՆՈՂ ՋՈՒՐ
ԵՒ ՓՈՇԻ

J.V. BONN

ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ
ՏՕՔԹՕՐ Ժ. Վ. ՊՕՆՆ ԲԺՇԿԻՆ

Այս ջուրն եւ փոշին ուրիշ ամէն ջուրերէ եւ փոշիներէ գերազանց է իր անուշ հոտովն եւ օգտակար յատկութեամբը, եւ անոնց ամէնէն ալ հարիւրին 40 վար գնով կը ծախուի ։

Ամէն գլխաւոր դեղավաճառաց եւ անուշահոտութիւնք վաճառողաց քով կը գտնուի ։

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԽԻԹԻՒՃԵԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1874 ՄԱՅԻՍ 1 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ ՚Ի ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ Թիւ — Եւրոպական եզերք

10 30 4 Ենիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա Պէյքօզ, Բոյաճը. ՍՄէն. Ր. եւ Ա. Հիսար · (Բացի ուրբաթէ)·
11 45 32 Ենիմահալլէէն Մէզարպուրնու Պէօյիւքտէրէ Թարաբիա, Ենիքէօյ Էմիրկէն Ր Հիսար Պէպէք·
12 45 34 Ենիմահալլէէն Մէզարպուրնու Պէօյիւքտէրէ, Թարաբիա, Ենիքէօյ ՍՄէն. Պօյաճքէօյ Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ.
1 28 Ր. եւ Ա. Գավաքէն Մէզարպ. Պէօյիւք. Թարաբիա, Ենիք. Էմիրկ. Հիսար Պէպէք Օրթաք.
2 19 Ենիմահալլէէն Մէզար. Պէօյիւքտ. Թարապ. Ենիք. Պօյաճ. Ր. Հիսար, Պէպէք Արնավ. Օրթաք. Պէշիկ.
2 45 17 Ենիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ, Թարաբիա. Ենիքէօյ. Էմիրկ. Ր. Հիսար Պէպէք. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ.
3 45 32 Ենիմահալլէէն Մէզար. Պէօյիւքտ. Թարապ. Ենիք. ՍՄէնեա, Էմիրկէն, Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք, Արնավ. Օրթաք. (Ուրբաթ օրերը Գուզկ. հանդիպելով։)
5 34 Մէզարպուրնուէն Պէօյիւք. Թարապ, Պէյքօզ, Ենիք. Էմիրկէն, Ր. Հիսար. Պէպէք Արնավ. Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ.
6 30 2 Ենիմահալլէէն Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյքօզ, Ենիք. Գանլըճա, Պօյաճըքէօյ Ր. Հիսար, Գանտիլլի Արնավ. Պէյլէրպէյ, Օրթաքէօյ Գուզկունճուք, Պէշիքթաշ, Իւսկիւտար.
8 45 19 Ենիմահալլէէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօզ Ենիքէօյ, Պօյաճ, Ր. Հիսար, Պէպէք Արնավուտքէօյ, Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ, Գապաթաշ։
10 22 Մէզարպուրնուէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Ենիքէօյ Էմիրկ. Ր. Հիսար, Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ. Օրթաք. Պէշիկթաշ.

Ասիական եզերք

11 15 1 Արնավուտք. Գուրուչ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ.
12 3 Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ, Գապաթաշ։ (Ուրբաթ օրերը ժամը 12 1/4ին)։
12 30 31 Արնավուտքէօյ. Գուրուչ. Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ. Գապաթաշ։ (Բացի ուրբաթէ)
1 22 Արնավուտքէօյ Գուրուչ. Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ. Գապաթաշ ։
1 40 1 Արնավ. Գուրուչ. Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ.
2 10 3 Արնավուտ. Գուրուչէշմէ. Օրթաք. Գուզկ. Պէշիկթաշ. Գապաթաշ։
2 40 22 Արնավ. Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ.
4 30 23 Արնավ. Գուրուչ, Օրթաքէօյ, Գուզկ. Պէշիքթաշ. Գապաթաշ. (Բացի ուրբաթէ)։
7 4 Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիքթաշ, Գապաթաշ։

Ասիական եզերք

11 45 23 Պէյքօզ, Բաչալ, Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտիլլի, Վանիքէօյ Չէնկէլք. Պէյլէր, Գուզկունճ։
11 45 2 Վանիքէօյէն Չէնկէլ, Պէյլէրպ, Գուզկունճ, Գապաթ։
12 30 25 Պէօյիւքտէրէէն Թարապ. Պէյքօզ. Բաչալ. Գանլըճա, Ա. Հիսար Գանտիլլի, Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ.
1 45 20 Պէյքօզ, Բաչալ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ. Պէյլէրպէյ, Գուզկունճուք, Իւսկիւտար։
3 45 23 Պէյքօզ, Բաչալ. Րիֆաթփաշա մահ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյ, (Ուրբաթ օրերը ժամը 5ին)։
8 45 1 Պէօյիւքտ. Պէյքօզ, Բաչալ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպէյ, Գուզկ. Իւսկիւտար։ (Ուրբաթ օրերը Րիֆաթ փաշա մահ.)։

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Եւրոպական եզերք

1 2 Գապաթաշ, Իւսկիւտար, Պէշիքթաշ, Գուզկունճուք, Օրթաքէօյ Պէյլէրպէյ Առնավուտքէօյ Գանտիլլի Ա. Հիսար, Պօյաճըք. Գանլըճա, Բաչալահ. Պէյքօզ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Ենիմահալլէ։
1 30 32 Պէշիքթաշ, Օրթաք. Արնավ. Պէպէք, Ր. Հիսար, Էմիրկ. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Ենիմահալլէ։
3 34 Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ Գուրուչ. Արնավուտք. Պէպէք, Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ Մէզարպ.
4 30 19 Պէշիկթշ, Օրթաք. Արնավ. Պէպէք. Ր. Հիսար, Պօյաճ. Ենիքէօյ, Պէյքօզ Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէզարպուրնու, Ենիմահալլէ։
5 30 4 Գապաթաշ, Իւսկիւտար, Պէշիկթաշ Գուզկունճուք, Օրթաք. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Պէպէք, Արնավ.
6 30 1 Պէշիքթաշ, Օրթաք. Արնավ. Գանտ. Ր. Հիսար, Էմիրկ. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւքտէրէ.
8 22 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Արնավուտքէօյ Ր. Հիսար, Էմիրկէն Ենիքէօյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Մէզար.
8 30 4 Ա. եւ Ր. Հիսար Էմիրկէն Ենիքէօյ Պէյքօզ Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ Ենիմահալլէ (Բացի ուրբաթէ)։
9 15 25 Պէյլէրպէյ, Չէնկ. Վանիք. Ր. Հիսար, Պօյաճ. Ենիք. Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Ենիմահալլէ.
10 28 Պէպէք. Ր. Հիսար, Էմիրկ. Ենիք. Թարապիա, Պէօյիւք. Մէզար. Ր. եւ Ա. Գավաք.
10 30 34 Պէշիկթաշ, Գուրուչ. Արնավ. Ր. Հիսար, Պօյաճ. Ենիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ, Մէզարպուրնու Ենիմահալլէ.
10 50 32 Օրթաք. Պէպէք, Ր. Հիսար, Էմիրկ. ՍՄէն. Ենիք. Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէզարպ.
11 15 19 Պէպէք. Ր. Հիսար, Էմիրկ. Ենիքէօյ. Թարապիա Պէօյիւքտէրէ, Մէզարպուրնու. Ենիմահալլէ.

Ասիական եզեր

12 45 1 Պէշիկթաշ, Օրթաք. Արնավուտքէօյ.
1 15 6 Պէշիկթաշ, Օրթաք. Արնավ.
2 15 22 Արնավուտքէօյ.
9 15 20 Գապաթ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ.
10 3 Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. (Անկից ուղ աէլի կամուրջ։)
11 31 Գապաթ. Պէշիքթ. Օրթաքէօյ, Գուրուչ. Արնավուտք. (բացի ուրբաթէ)։
11 20 1 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ, Արնավուտք.
11 40 22 Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ, Արնավուտք.
12 2 Պէշկթաշ, Օրթաքէօյ Արնավուտք։

Ասիական եզերք

2 15 23 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաչա. Պէյքօզ. (ուրբաթ օրերը Րիֆաթ փաշա մահալլէսի հանդիպելով Պէօյիւքտ. պիտի երթայ։)
3 30 25 Պէշիքթաշ, Գուզկ. Պէյլէր, Չէնկ. Վանիք. Արնավ. (Ուրբաթ օրերը Արնավ. չհանդիպելով Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաչալ. եւ Պէյքօզ պիտի հանդիպի։)
10 17 Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանի. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաչա. Պէյքօզ Թարապ. Պէօյիւք.
10 30 23 Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Րիֆաթ փաշա մահ. Բաչալ. Պէյքօզ. (բացի ուրբաթէ)։
11 20 Գուզկ. Պէյլէրպէյի, Չէնկէլք. Վանիք. Ա. Հիսար Գանլըճա, Բաչալ, Պէյքօզ. (ուրբաթ օրերը Գանտ. ալ)։
11 40 3 Պէշիկ. Գուզկ, Պէյլէրպէյ, Չէնկէլ. Վանի.

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE INSURANC COMPANY ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԸՆՏ ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ Լոնտրայի և Էտինպուրկի ապահովութեան ընկերութեան — Անգ. Լր.	NORTHERN ASSURANCE COMPANY ՆՕՐԹՀԸՐՆ Լոնտրայի և Ապարտինի ապահովութեան ընկերութեան — Անգ. Լր.
Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ 2,000,000	Բաժանորդ ագրեալ դրամագլուխ 2,000,000
Վճարեալ դրամագլուխ 250,000	Վճարեալ դրամագլուխ 100,000
Պահեստի դրամ հրդե-	Պահեստի դրամ հրդե-
հի ճիւղին գոյացեալ 596,000—846,000	հի ճիւղին գոյացեալ 250,000—350,000
1872ին հրդեհի զուտ հասոյթը 794,000	Զուտ հասոյթ 1872ի 270,000

Ստորագրեալք՝ իրենց բազմաթիւ յաճախորդաց և այս քաղաքիս ընդհանուր հասարակութեան կը ծանուցանեն որ իրենք վերոյիշեալ երկու ընկերութեանց միացեալ գործակատար ընտրուած ըլլալով, այնկէի դրութեան մը մէջ կը գտնուին, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ դիւրութիւններ կը մատուցանեն ։

Ապահովութեանց կորդագրութիւնները կը բաշխուին երկու ընկերութեանց մէջ համեմատական բաժանումէ մը, և այսպէս ապահովութեան և դիւրութեան աւելնալովն՝ ընկերութիւնս ալ կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութիւն բռնողներու ինքզինք ներկայացունել ։

Գրեթէ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կրնան ընդունուիլ ինչպէս Բերայի Ղալաթիոյ և Պոլսոյ մէջ, նոյնպէս մօտակայ քաղաքները գիւղերը և գաւառները ։

Գիներուն և աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Միացեալ ընկերութեանցս գրասենեակը Ղալաթիոյ Բէրչէմպէ բազարի մօտ Կլավանի խան թիւ 5 ։

Լիազօր գործակատարք
Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ ԱՏՐԻԱՆ Մ. ԹԻԻՆ

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Պ. Ֆրէտէրիկ Ժ. Թիւն՝ Նօրթհ Պրիթիշ ընտ Մէրքէնթայլ եւ Նորթհըրն ապահովական միացեալ ընկերութեանց գործակատարութենէն բաժնուելով, այն գործակատարութիւնը՝ որ մինչեւ հիմա Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ եւ ԹԻԻՆ ԵՂԲԱՐՔ ստորագրութեամբ կը ներկայանար, այսուհետեւ Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ եւ ԱՏՐԻԱՆ Մ. ԹԻԻՆ ստորագրութեամբ պիտի ներկայանայ ։

Պ. Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ պիտի ստորագրէ Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ
Պ. ԱՏՐԻԱՆ Մ. ԹԻԻՆ պիտի ստորագրէ ԱՏՐԻԱՆ Մ. ԹԻԻՆ

LLOYD SUISSE
ԼՈՅՏ ՍՈՒԻՍ

Ապահովութեան ընկերութիւն ցամաքի ծովու և գետի վրայ ապրանք փոխադրելու վտանգաց դէմ.

Ի ՎԻՆԹԸՐԹՈՒՐ

Կապահովէ վաճառք, դրամ եւ այլն, ծովու եւ գետի վրայ Եւրոպական Հելլենական եւ Օսմանեան շոգենաւներով եւ առագաստանաւերով եւ ցամաքի վրայ ալ երկաթուղիներով փոխադրելու վտանգաց դէմ, ինչպէս նաեւ բամպակով ամէն կողմ ղրկուած լեցուն նամակներ եւ ծրարներ ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առ

Ընդհանուր Գործակալ
ՀԷՐՄԱՆ ՀԷԼՊԻՆԿ
Ի Ղալաթիա

Գործակալ
ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ԲԷՔՄԷՋ
Ի Պահճէ գաբու